

Ustrój samorządu terytorialnego

• Informacje ogólne o przedmiocie

Kierunek studiów	Administracja I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Prowadzący	Prof. UW. dr hab. Jerzy Korczak dr hab. Renata Kusiak-Winter
Semestr/rok	IV/2
Rodzaj zajęć dydaktycznych	Wykład i ćwiczenia
Wymiar czasowy	Wykład: 30 Ćwiczenia: 14
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Warunki dopuszczenia do podjęcia przedmiotu	brak
Język przedmiotu	polski
Forma zaliczenia	Egzamin pisemny z wykładu i zaliczenie ćwiczeń
Liczba punktów ECTS	6

• Cele przedmiotu

Kształcenie studentów w zakresie znajomości ustroju samorządu terytorialnego jako elementu systemu administracji publicznej w celu przygotowania ich do pracy w zawodzie pracownika administracji publicznej.

• Treści merytoryczne

- I. Podstawowe pojęcia i źródła samorządu terytorialnego (podstawowe pojęcia prawne i prawnicze w znaczeniu doktrynalnym, normatywnym i jurydycznym; klasyfikacja źródeł prawa z punktu widzenia przepisów rozdziału III Konstytucji; statut jednostki samorządu terytorialnego/związku jednostek samorządu terytorialnego/jednostki pomocniczej gminy).
- II. Istota i struktura samorządu terytorialnego (samorząd terytorialny jako szczególna forma decentralizacji; aspekty podmiotowe w samorządzie terytorialnym; koncepcja samorządu terytorialnego jako determinanta relacji w administracji publicznej – w tym w ramach jednostki samorządu terytorialnego; koncepcja samotności/separacji jednostek samorządu terytorialnego).
- III. Zakres działania jednostek samorządu terytorialnego i ich związków (typy zadań z zakresu działania jednostek samorządu terytorialnego; porozumienia z udziałem jednostek samorządu terytorialnego).
- IV. Współdziałanie jednostek samorządu terytorialnego (instytucjonalne a funkcjonalne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego).
- V. Wspólnota samorządowa jako władza jednostki samorządu terytorialnego (samorządowe formy demokracji bezpośredniej: wybory samorządowe, referendum lokalne, konsultacje z mieszkańcami jednostki samorządu terytorialnego).
- VI. Organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego (pozycja w strukturze władz jednostki samorządu terytorialnego; właściwość organów stanowiących; konstrukcja mandatu radnego; sytuacja prawna radnego; struktura wewnętrzna organów stanowiących: przewodniczący, komisje, kluby; organizacja i przebieg sesji; prawomocność uchwał; perspektywa organów

zastępczych organu/-ów jednostki samorządu terytorialnego).

- VII. Organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego (pozycja w strukturze władz jednostki samorządu terytorialnego; właściwość organów wykonawczych; bezpośrednio wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów; procedura wyłaniania składu osobowego zarządu powiatu i zarządu województwa; dopuszczalność zmian w składzie osobowym kolegialnych i jednoosobowych organów wykonawczych; pozycja przewodniczącego zarządu powiatu i zarządu województwa; pozycja jednoosobowego organu wykonawczego gminy; perspektywa organów zastępczych organu/-ów jednostki samorządu terytorialnego)
- VIII. Władztwo ustrojowe jednostki samorządu terytorialnego: statut jako akt prawa miejscowego, materie obligatoryjne i fakultatywne statutu, procedura uchwalania statutu i jego zmian (odrębność procedury gmin powyżej 300 tys. mieszkańców, m.st. Warszawy i województw). Gminy o szczególnym statusie prawnym (miasta na prawach powiatu; m.st. Warszawa; gminy uzdrowiskowe; gminy, w których może być używany język mniejszości; gminy górnicze); jednostki pomocnicze gminy (jednostki pomocnicze w świetle przepisów ustawy o samorządzie gminnym; stołeczne dzielnice)
- IX. Nadzór i kontrola nad działalnością komunalną – sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego (zasady sprawowania nadzoru i kontroli nad działalnością komunalną; podmiotowe aspekty sprawowania nadzoru i kontroli nad działalnością komunalną; środki kontroli, środki nadzoru i o charakterze nadzorczym nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków; zasięg i tryb sądowej ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego)

- **Zakres wiedzy i umiejętności niezbędnych do zaliczenia przedmiotu**

Znajomość problematyki przedmiotu przedstawionej we wskazanej literaturze przedmiotu podstawowej i na wykładach oraz źródłach prawa wg wykazu z rozdziału V.1. J. Korczak, P. Lisowski, A. Ostapski, *Ustrój samorządu terytorialnego w Polsce*, Wrocław 2020.

- **Określenie formy zaliczenia**

Egzamin pisemny – wykaz pytań rozdz. I.2.

- **Literatura przedmiotu**

Literatura podstawowa:

J. Korczak, P. Lisowski, A. Ostapski, *Ustrój samorządu terytorialnego w Polsce*, Wrocław 2020, dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/115903>

J. Korczak, P. Lisowski, *Organizacja i funkcjonowanie administracji jednostek samorządu terytorialnego i ich związków* [w:] *Prawo administracyjne. Zagadnienia ogólne i ustrojowe*, Warszawa 2022 [rozdział VII]

System Prawa Samorządu Terytorialnego t. I, II, III Warszawa 2022, 2023

Literatura uzupełniająca:

J. Korczak (red.), *20 lat samorządu terytorialnego w II i III Rzeczypospolitej. I Wydziałowa Konferencja Kół Naukowych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii*, Kolonia Limited 2010

J. Korczak (red.), „10 lat miast na prawach powiatów”. Materiały z seminarium, Wrocław 14-15 września 2008 r., Wrocław 2008

J. Korczak, *Nowe uprawnienia przewodniczących organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego. Refleksje doktrynalne nad praktyką i orzecznictwem*, „Samorząd Terytorialny” 2020, nr 3, s. 97-120

J. Korczak, *Władztwo terytorialne gminy. Od idei do mitu*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2020, z. 4, s.97-111

J. Korczak, A. Łysoń, R. Nowakowski, G. Strauchold (red.), *Samorząd terytorialny z perspektywy dwudziestolecia reformy administracyjnej i terytorialnej*, Wrocław 2018

J.H. Szlachetko, *Normatywny model samorządu metropolitalnego*, Gdańsk 2020